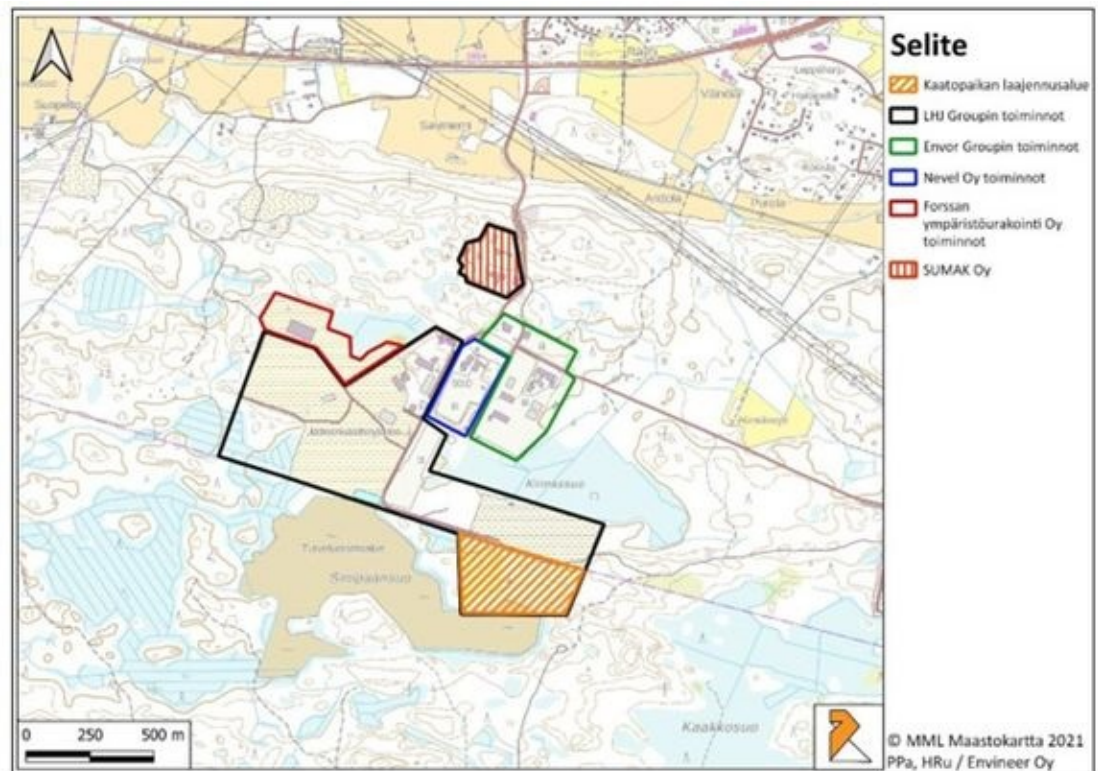

Lausunto Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Forssan Kiimassuon jätekeskuksen laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

YMPAR 27.04.2022 § 31

LHJ Group on toimittanut Hämeen ELY-keskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiohjelman (YVA-ohjelman) Forssan ja Tammelan kuntien alueille sijoittuvasta jätekeskuksen laajennushankkeesta. Yhtiö suunnittelee vaarallisen jätteen kaatopaikan ja hyötykäyttölaitoksen toiminnan laajentamista.

Kuva 1. Kiimassuon alueen toiminnot (YVA-ohjelma, kuva 1 s.16, LHJ Group).

Jätekeskus sijaitsee Forssan kaupungissa osoitteessa Kiimassuontie 127. Kaatopaikan laajennusalue sijoittuu Kiimassuon Envitech-alueelle, nykyisen vaarallisen jätteen kaatopaikan välittömään läheisyyteen. Suomen Materiaalikierrätys Oy:n (SUMAK Oy) hyötykäyttötoiminnot sijaitsevat Kiimassuon jätekeskuksen pohjoispuolella Kiimassuontien varrella. Forssan keskusta sijaitsee noin 3 kilometrin päässä alueesta koilliseen.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan seuraavia hankkeen vaihtoehtoja:

Vaihtoehto VE0: Kiimassuon jätekeskuksen alueelle ei rakenneta suunnitelman mukaista vaarallisen jätteen kaatopaikkaa ja Suomen Materiaalikierrätys Oy:n toiminta säilyy nykyisessä laajuudessaan. Rakentamattomille alueille ei kohdistu muutoksia ja ne säilyvät

nykytilassa. Ympäristöluvan mukaisilla alueilla toiminnot jatkuvat voimassa olevien lupien mukaisesti.

Vaihtoehto VE1: Kiimassuon jätekeskuksen alueelle rakennetaan vaarallisen jätteen kaatopaikan laajennusalue (9,2 ha) ja käsittely- ja varastokenttä (n. 2,0 ha). Alueelle loppusijoitettavien jätejakeiden määrä vuosittain on enimmillään 100 000 tonnia. Loppusijoitusalueen lopullinen täyttökorkeus pintarakenteineen on +142 m, mikä vastaa nykyisen kaatopaikan ympäristölupaa. Laajennuksen täyttötilavuus on noin 1,0 milj. m³tr. Suomen Materiaalikierrätys Oy:n toimintaan sisältyy muovijätteen prosessointi ja hyötykäyttölaitoksen kokonaisvastaanottomäärä on enintään 70 000 t/v.

Vaihtoehto VE2: Kiimassuon jätekeskuksen alueelle rakennetaan vaarallisen jätteen kaatopaikan laajennusalue (9,2 ha) ja käsittely- ja varastokenttä (n. 2,0 ha). Nykyistä vaarallisen jätteen kaatopaikkaa (noin 4 ha) korotetaan. Alueelle loppusijoitettavien jätejakeiden määrä vuosittain on enimmillään 100 000 tonnia. Nykyisen ja laajennusalueen lopullinen täyttökorkeus pintarakenteineen on +155 m. Laajennuksen ja korotuksen täyttötilavuus on noin 1,8 milj. m³tr. Suomen Materiaalikierrätys Oy:n toimintaan sisältyy muovijätteen prosessointi ja hyötykäyttölaitoksen kokonaisvastaanottomäärä on enintään 70 000 t/v.

YVA-ohjelma on toiminnanharjoittajan suunnitelma siitä, mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. YVA-menettelyn tavoitteena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia viranomaispäätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi.

YVA-ohjelma on luettavissa sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla:

www.ymparisto.fi/KiimassuonjatekeskusYVA

Lapsivaikutusten arviointi (Kvalt 60 §, 23.9.2019)

Päätöksen lapsivaikutukset: Ei

Yritysvaikutusten arviointi (Kvalt 66 §, 20.12.2010):

Vaikuttaako yritysten kilpailutilanteeseen: Ei

Onko päätöksellä vaikutuksia yritysten määrän kehittymiseen: Ei

Vaikuttaako päätös positiivisesti työpaikkojen muodostumiseen: Ei

Onko palvelu mahdollista ulkoistaa: Ei

Valmistelija:

Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg, p. 03-4141 5267

Päätösehdotus:

Ympäristölautakunta antaa LHJ Groupin ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (HAMELY/471/2022) seuraavan lausunnon:

Jätetäyttöalueen itäreunalla Forssan ja Tammelan rajalla sijaitsee muinaismuistokohde. Esitettyjen toiminnan laajennusvaihtoehtojen vaikutukset kyseiseen kohteeseen tulee tutkia yhteistyössä Museoviraston kanssa. Tällä hetkellä Hämeenlinnan kaupunginmuseo

toimii Kanta-Hämeessä alueellisena vastuumuseona rakennetun ja arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntijaviranomaisena.

Vaihtoehto VE1:ssä loppusijoitusalueen lopullinen täyttökorkeus pintarakenteineen on +142,45 m (N2000), jolloin laajennusalueen täyttökorkeus on sama kuin nykyisen vaarallisen jätteen kaatopaikan ympäristöluvassa. Vaihtoehto VE2:ssa loppusijoitusalueen lopullinen täyttökorkeus pintarakenteineen on + 155,45 m (N2000), jolloin myös nykyisen vaarallisen jätteen kaatopaikan täyttökorkeus on suurempi kuin nykyisessä ympäristöluvassa.

Kumpikin laajennusalue sijaitsee Sukulan ja Häiviän osayleiskaava-alueella. Osalla aluetta on kaavamääräys EOJT ja osalla aluetta on määräys EJT.

Kummallakin alueella voidaan läjittää, varastoida ja hyötykäyttää jätteitä esim. energiaksi. Toiminnan riittävistä suojaetäisyyksistä asutuksen suhteen on huolehdittava. Alue tulee asemakaavoittaa ennen uusien teollisten toimintojen aloittamista.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa todetaan, että Tammelan puolen kaavoitustarpeet kaatopaikan laajennuksen osalta selvitetään hankkeen edetessä yhteistyössä kunnan kanssa. Prosessin tässä vaiheessa voisi vielä harkita hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja hankkeen toteuttamiseksi laadittavan kaavan ajallista yhteensovittamista. Varsinkin täyttökorkeuden ollessa + 155,45 m (N2000) olisi arvioinnissa hyvä olla tiedossa kaavalliset tarpeet ja arviointikriteerit.

Arviointiohjelman sivulla 16 on Kuva 1, jossa esitetään kartalla arvioitavien alueiden sijainti. Toimintaympäristön havainnoimiseksi olisi asiallista muuttaa karttaesitystä niin, että siinä olisi kaikki lähialueen toiminnot ja oikeilla rajauksilla tai sitten jättää ne kokonaan pois. Esityksestä puuttuu ainakin A-P Niemi Oy:n turvetuotantoalue ja Forssan Ympäristöurakointi Oy:n toiminta-alue on eri kuin voimassa olevassa ympäristöluvassa. Sivulla 18, kohdassa 3.2.4 Muut vaikutukset, pitäisi tarkentaa olemassa olevaa tilannetta. Siinä todetaan, että toiminnot ovat asemakaavan mukaisia ja siten mm. maisemavaikutusten, vaikutusten maaperään ja yhdyskuntarakenteeseen nähden voidaan arvioida olevan alueen suunnitellun maankäytön mukaisia. Yhtenä toimintona mainitaan Silmäsuon turpeenottoalue, jolla todennäköisesti tarkoitetaan Sinipäänsuon turpeenottoaluetta. Alue sijaitsee Tammelan kunnan puolella ja siellä ei ole asemakaavaa, vaikka em. tekstikohdasta voisi niin päätellä.

Arviointimenetelmänä on kirjattu hankkeen vesiin aiheutuvien vaikutusten osalta asiantuntija-arviot, joissa hyödynnetään alueella tehtyjä ja tehtäviä selvityksiä yms. Esityksestä saa käsityksen, että asiantuntijan pätevyydellä voisi olla suurikin merkitys. Siksi arvioinnissa tulee näkyä selvästi mihin arvio perustuu.

Ohjelmassa kerrotaan, että maastokäyntien yhteydessä tarkastettiin alueen soveltuvuus erityisesti liito-oravan (*Pteromys volans*)

esiintymiselle ja arvioitiin, että hankealueella ei sijaitse liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä.

Ohjelmassa esitettyjen valokuvien ja karttatarkastelun perusteella liito-orava voi hyvinkin käyttää aluetta lisääntymis- tai levähdyspaikkana tai liito-orava voi käyttää aluetta läpikulkualueena. Alue voi olla osana liito-oravan metsäistä kulkuyhteyttä. On selvää, että luontotiedot ja esimerkiksi liito-oravan esiintymispaikat eivät ole kattavasti ja ajantasaisesti tutkittu koko Suomessa, ja siten ohjelmassa oleviin viranomaistahojen aineistoihin ei voi vedota. Myöskään kovin vanhoihin luontoselvityksiin ei voi vedota, koska eläinten elinpiirit muuttuvat koko ajan. Täten ainakin liito-oravaselvityksen tekeminen uudella loppusijoitusalueella on tarpeen. Samalla pitäisi arvioida luotettavammin, onko laajennusalueen muu uhanalaislajisto tosiasiallisesti tutkittu, vai ainoastaan hankealueen lähiympäristö, kuten kohdassa 14.2.2 todetaan.

Arviointiohjelmassa todetaan, että arvioinnin aikana tarkennetaan suunnitellun toiminnan kuljetusreittejä yleisellä tieverkolla ja arvioidaan laskennallisesti hankkeen aiheuttamat muutokset yleisten teiden liikennemääriin. Liikennevaikutusten arvioinnissa arvioidaan myös liikennöintireittien soveltuvuus toimintaan sekä vaikutukset liikenneturvallisuuteen. Arvioinnissa tulisi tarkastella riittääkö Kuvassa 37 esitetty varapoistumistie ja miten kulku kaatopaikka-alueen halki taataan erilaisissa vaara- ja onnettomuustilanteissa.

Toteutuessaan kaatopaikan laajennusalue muuttaa alueen korkokuvaa pysyvästi. Vaikutusten arvioinnin perustaksi tulee laatia havainnekuvat eri ilmansuunnista ja eri vaihtoehtotilanteissa.

Käsittely kokouksessa:

Ympäristötarkastaja Ilari Patamaa esitteli asiaa kokouksessa kello 18.21-18.34 ja poistui ennen päätöksentekoa.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

YMPAR 22.02.2023 § 5
360/11.01.00.00/2022

LHJ Group on toimittanut Hämeen ELY-keskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiselostuksen (YVA-selostus) Forssan kaupungin ja Tammelan kuntien alueille sijoittuvasta vaarallisen jätteen kaatopaikan ja hyötykäyttölaitoksen toiminnan laajennuksesta. Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan arvio ympäristövaikutuksista.

Arviointiselostus ja ELY-keskuksen siitä myöhemmin antama perusteltu päätelmä julkaistaan sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa <https://www.ymparisto.fi/KiimassuonjatekeskusYVA>

Lapsivaikutusten arviointi (Kvalt 60 §, 23.9.2019)
Päätöksen lapsivaikutukset: Ei

Yritysvaikutusten arviointi (Kvalt 66 §, 20.12.2010):

Vaikuttaako yritysten kilpailutilanteeseen: Ei

Onko päätöksellä vaikutuksia yritysten määrän kehittymiseen: Ei

Vaikuttaako päätös positiivisesti työpaikkojen muodostumiseen: Ei

Onko palvelu mahdollista ulkoistaa: Ei

Valmistelija: Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg, p. 03-4141 5267

Esittelijä: Tekninen johtaja Jari Kauppi

Päätösehdotus: Ympäristölautakunta antaa LHJ Groupin ympäristövaikutusten arviointimenettelyn arviointiselostuksesta (HAMELY/471/2022) seuraavan lausunnon:

Osayleiskaavan edellyttämästä asemakaavan laatimisesta on Tammelan kunnan kaavoituksen 22.8.2022 antama lausunto (liite 2), jonka mukaan kaavamerkintä koskee uutta toimintaa, eikä olemassa olevan toiminnan laajeneminen vaadi asemakaavoitusta. Yleiskaavaa laadittaessa ei ole kuitenkaan selvitetty minkälaisia vaikutuksia Forssan kaupungin puolella olevan toiminnan laajentuminen aiheuttaa Tammelan puolella. Kyseisessä laajennuspaikassa toiminta on uutta. Ja voisi ajatella, että YVA-prosessin edellyttäminen hankkeessakin jo kertoo isommasta muutoksesta.

Arviointiselostuksessa ei ole riittävästi selvitetty Tammelan kunnan puolella tapahtuvia muutoksia vaihtoehdoissa VE1 ja VE2.

Selostuksessa on useampaan kertaan vedottu Tammelan kunnan kaavoituksen antamaan lausuntoon, jossa asemakaavoitusta ei pidetä tässä vaiheessa tarpeellisena. Jos noudatetaan tätä lausuntoa, niin YVA-prosessissa olisi tullut selvittää vastaavat asiat, mitä asemakaavassa olisi tullut tehdä.

Arvioinnissa olisi siis tullut selvittää ja arvioida perusteellisemmin ainakin seuraavat seikat: hulevedet, muinaismuisto, liikenne, luonto.

Kaatopaikan laajennus esitetyillä tavoilla muuttaa heti rakennusvaiheesta alkaen vesiolosuhteita merkittävästi VE0-tilanteeseen nähden. Hulevesien määrällä, laadulla ja kulkureiteillä on suuri vaikutus alueeseen ja sen ympäristöön. Jo tässä suunnitteluvaiheessa tulisi miettiä kaatopaikan sulkemisen jälkeisiä hulevesien ohjaamismahdollisuuksia eri vaihtoehdoissa maastoon.

Kaatopaikka-alueen laajennusalueen koillisnurkassa olevan muinaismuiston merkitys ja huomioon ottaminen on ollut suunnittelussa vähäistä. Muinaismuisto on lailla suojeltu ja sen säilyttäminen olisi pitänyt näkyä uskottavasti nyt esitetyissä suunnitelmissa, eikä vasta tulevaisuudessa rakennussuunnitelmissa.

Selostuksessa olisi tullut arvioida Tammelan yleiskaavassa esitetyt ohjeelliset tielinjaukset ja mahdolliset toiminnan vaikutukset niiden käyttöönottoon. Käytännössä on varmaan suunniteltu, että kaatopaikan laajennusosan liikenne tapahtuisi olemassa olevia jätekeskuksen

liikennereittejä pitkin, mutta ainakin Forssan puoleisen toiminnan turvallisuuden lisäämiseksi on edellytetty varapoistumisteitä ja pelastusteitä. Nyt selostuksessa on esitetty "varapoistumistieksi" Forssan asemakaava-alueella oleva vanha metsäautotie tai vastaava polku, mikä ei ole virallinen kaavassa esitetty varapoistumistie. Tämänkin asian perusteellisempi selvittäminen olisi tapahtunut luonnostaan asemakaavoituksessa.

Alueelle olisi pitänyt tehdä maastotöihin perustuva kattava luontoinventaario raportteineen, jotta työn tuloksia olisi pystynyt muutkin kuin konsultti arvioimaan. Selostuksen mukaan alueen päivälinnustoa ja kasvillisuutta sekä luontotyyppejä selvitettiin 21.5.2021. Lisäksi kasvillisuutta sekä luontotyyppejä tarkasteltiin 17.06.2021. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että liito-oravan todellista esiintymisiä ei tutkittu. Alueen asemakaavoituksessa tällaiset tarkat selvitykset olisi tehty. Vuonna 2010 Tammelan kunnan teettämää luontoselvitystä ei voida pitää riittävänä tarkkuuden eikä vanhentuneiden tietojen perusteella.

Kaikkineen 21.11.2022 päivätyssä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa olisi olettanut, että VE0-vaihtoehdon todellinen nykytilanne olisi kerrottu. Eli missä vaiheessa laajennusosan maansiirtotyöt oli aloitettu ja miten ne vaikuttivat esimerkiksi hulevesiin ja lintujen, kasvillisuuden ja luontotyyppien tarkasteluun. Selostuksessa sanotaan, että VE0-tilanteessa hanke ei aiheuta nykyisestä poikkeavia vaikutuksia alueen maa- tai kallioperään eikä luonnonympäristöön.

Selostuksessa todetaan, että kaatopaikan laajennusalueen raja-alue ylittää etelässä osittain Sinipäänsuon turvetuotantoalueen itäosan päälle. Turvetuotanto on ympäristöluvullista toimintaa ja siten tämän turvetuotantoalueen muuttamisesta kaatopaikka-alueeksi olisi pitänyt antaa selkeämmät tiedot.

Arviointiselostuksen liitteessä 3, Kiimassuon jätekeskus hulevesien hallinta, purkupaikkojen sijainnissa Forssan kaupungin asemakaavan ja Rambollin tekemän Kiimassuon jätekeskuksen Hulevesisuunnitelman 8.6.2022 välillä on ristiriita. Asemakaavan mukaan hulevesien purkupaikkoja etelässä on Tammelan kunnan puolelle yksi, kun Rambollin suunnitelmassa niitä on kaksi.

Käsittely kokouksessa: Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg esitteli asiaa kokouksessa ja poistui ennen tämän pykälän päätöksentekoa.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.